

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld (nýsköpun, virðisaukaskattur o.fl.). Mál nr. 16 á þingmálaskrá fjármála- og efnahagsráðherra á 155. löggjafarþingi 2024-2025.
Ráðuneyti	Fjármála- og efnahagsráðuneytið; skrifstofa skattamála.
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	25. september 2024.

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

- Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs.** Gert er ráð fyrir því að fyrirhugaðar breytingar frumvarpsins hafi einhver áhrif á tekjur ríkissjóðs. Endanleg niðurstaða liggur hins vegar ekki fyrir í þessu frummati á áhrifum frumvarpsins. Um er að ræða nauðsynlegar breytingar sem munu m.a. leiða til þess að löggjöf verður skýrari.
 - Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
 - Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum.
 - Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
 - Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun.
 - Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlíð og gjaldahlíð en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu.
- Tekjubreytingar.**

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
- Útgjaldabreytingar.**

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
- Eignabreytingar.**

– Sjá sérstakan gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
- Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál.**
 - Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum.
 - Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál.
 - Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs.
 - Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur.
 - Rekstrarform ríkisstarfsemi.
 - Opinber innkaup og útboð.
 - Eignaumsýsla ríkisins.
 - Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna.

- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:
 - a) í gildandi fjárlögum. Á ekki við.
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs. Já.
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar. Já.
2. Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?
3. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu? Tillögur frumvarpsins að skattabreytingum hafa sumar hverjar auknar tekjur í för með sér.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið. Á ekki við.
2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999? Á ekki við.
3. Samkeppnisskilyrði. Á ekki við.
 - a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta).
 - b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja).
 - c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar, t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd).
 - d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda virka samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011. Á ekki við.
2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi). Á ekki við.
3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000. Á ekki við.
4. Áhrif á byggðalög. Á ekki við.
5. Áhrif á frjáls félagasamtök. Á ekki við.
6. Áhrif á jafnrétti kynjanna. Ekki hefur farið fram ítarleg greining á jafnréttisáhrifum frumvarpsins. Einstakar tillögur frumvarpsins gætu haft í för með sér ýmist jákvæð eða neikvæð áhrif á einstaklinga og eigendur fyrirtækja, sem á heildina litið eru oftast karlar en konur.
7. Áhrif á lýðheilsu. Skattlagning rafrettna og nikótínþúða hefur áhrif á lýðheilsu.
8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir. Breytingar á lögum nr. 152/2009, um stuðning við nýsköpunarfyrirtæki hafa áhrif á nýsköpun og rannsóknir. Heimild lífeyrissjóða til þess að eiga allt að 35% í stað 20% í sjóðum um sameiginlega fjárfestingu, sem eingöngu fjárfesta í litlum eða meðalstórum fyrirtækjum, hefur jákvæð áhrif á sprotafyrirtæki og nýsköpun.

9. **Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri.** Á ekki við.
10. **Áhrif á stjórnslu, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni.** Samráð hefur verið haft við dómsmálaráðuneytið, matvælaráðuneytið, menningar- og viðskiptaráðuneytið og Skattinn vegna einstaka efnisatriða frumvarpsins. Ekki er gert ráð fyrir að langan tíma þurfi til undirbúnings/aðlögunar.
11. **Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar.** Frumvarpið hefur áhrif á skattskylda aðila, bæði einstaklinga og lögaðila sem og stjórnslu skatta-, lífeyris- og váttryggingamála og ríkið.
12. **Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun.** Á ekki við.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. **Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag.** Gert er ráð fyrir því að fyrirhugaðar breytingar frumvarpsins muni hafa einhver áhrif á tekjur ríkissjóðs. Endanleg niðurstaða liggur hins vegar ekki fyrir í þessu frummati á áhrifum frumvarpsins.
2. **Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á.** Á ekki við.
3. **Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat).** Áformaðar eru breytingar sem fela í sér ýmsar nauðsynlegar lagabreytingar á ýmsum lögum um skatta og gjöld og fleiri lögum. Það mun m.a. leiða til betri og skýrari löggjafar. Samfélagslegur ávinningur er af aðgerðum sem auðvelda fjármögnun sprota- og nýsköpunarfyrirtækja, svo sem í formi aukinnar fjölbreytni efnahagslífsins.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. **Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?** Já.
2. **Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?** Já.
3. **Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?** Á ekki við.